

ЛІТЕРАТУРА

1. Белканиа Г.С., Дарцмелия В.А., Галустян М.В. и др. Антропофизиологическая основа видового стереотипа реактивности сердечно-сосудистой системы у приматов. - Вестник АМН СССР, - 1987, - №10, - С. 52 - 60.
2. Джонсон П. Периферическое кровообращение. Москва: Медицина, 1982. - 440 с.
3. Каро К., Педли Т., Шротер Р., Сид У. Механика кровообращения. - Москва: Мир, 1981. - 624 с.
4. Рашмер Р. Динамика сердечно-сосудистой системы. - Москва: Медицина, - 1981. - 600 с.
5. Mohrman D.E., Heller L.J. Cardiovascular Physiology. Fourth edition. 1997 by The McGraw-Hill Companies, Inc.

THE NEW APPROACHES IN DIAGNOSTIC AND OPTIMIZATION OF THE CONDITION OF HEALTH OF YOUTH

IGOR DUB, GEORGE BELKANIA

Vinnitsa State Pedagogical University after Mihail Kotsubinsky

Carried out, near to an integral estimation, the control for hemodynamic by syndromes will resolve to conduct targeted correction of a condition of health. The further researches in this direction can appear perspective by way of detection regionare of selectivity in detection these or that hemodynamic of syndromes depending on a sporting specialization, mode of a motor performance and locale of residing.

ВПЛИВ ЕКОЛОГІЧНОЇ КРИЗИ НА ЗДОРОВ'Я МОЛОДІ

СТАНІСЛАВ ВАРВ'ЯНСЬКИЙ, ЛІДІЯ ФЕСЕНКО

Полтавський кооперативний інститут

Аграрний технікум Полтавської державної сільськогосподарської академії

Україна – одна з найбільш неблагополучних держав світу в екологічному відношенні, до того ж, “мічена атомом”. Склалась така ситуація, що наша держава третє тисячоліття зустріла в умовах екологічного лиха. Справедливе буде таке порівняння: якщо враховувати аварію планетарного масштабу на Чорнобильській АЕС, то можна без перебільшення говорити про те, що Україна зараз переживає “екологічний інфаркт”. Це підтверджують і спеціалісти. Так, ще у 1992 році французька телекомпанія “Франс-2” повідомляла висновки міжнародних експертів: якщо не вжити необхідних і ефективних заходів, то саркофаг четвертого блоку Чорнобильської АЕС буде зберігати радіоактивність 24 тисячі років! Отже, вивчення негативних наслідків цієї катастрофи є найбільш актуальною для науки, адже цей напрямок пов'язаний з добробутом і здоров'ям нації, фізичними потенціями майбутніх поколінь.

В науковій літературі стверджується, що здоров'я – це повне фізичне, психічне та соціальне благополуччя. Зрозуміло, що цього можна досягти в здоровому довіллі. В наші дні людське буття залежить від низки локальних та глобальних криз і катастроф. Відомий філософ і еколог В.С.Крисаченко (1998) відмічає: “Сучасне людство надзвичайно занепокоєне відчуттям загрози глобальної екологічної катастрофи, яка здатна згубити усе життя на Землі, саму царину Людини розумної. Саме про це сьогодні багато пишуть представники різних галузей науки, діячі культури і освіти, саме унаслідок цього все частіше згадуються апокаліптичні передбачення Святого Письма. Зрештою, екологія нині опинилася у центрі уваги людської спільноти, але тлумачення нагальних екологічних проблем ще не виходить за межі заполітизованих та популістських уявлень або наївної футурології”.

В Україні стан здоров'я людей (в тому числі й молодого покоління) знаходиться в прямій залежності від стану довіллі. Дослідники (В.С.Джигирей, В.М.Сторожук, Р.А.Яцюк, 2000) наголошують на тому, що внаслідок постійного втручання людини в природні явища відбувається порушення екологічної рівноваги і, як наслідок – посилення нервово-

емоційного напруження при повній консервативності функцій організму, що може бути причиною погіршення здоров'я людей. Тільки за останні роки минулого століття темпи зростання загальної захворюваності складають близько 35%. Серед населення підвищився рівень злякисних новоутворень, серцево-судинних, бронхіальної астми, цукрового діабету, алергійних захворювань та інших. Така ситуація викликає необхідність розширення і поглиблення наукових досліджень щодо впливу довкілля на здоров'я людини.

Вітчизняні вчені (Завацький В.І., Куц О.С., Данчук П.С., Леонова В.А., 1998 та інші) дослідили взаємозв'язок структури фізичної підготовленості школярів, що проживають в зоні підвищеної радіації, рівнів розвитку фізичних якостей. Як позитивні наукові надбання в Україні, треба відмітити роботу III-ї Міжнародної науково-практичної конференції "Фізична культура, спорт та здоров'я нації" (Вінниця, 1998), на якій на високому науковому рівні вчені розглядали і питання взаємозв'язку навколишнього середовища і здоров'я людей, впливу фізичної активності на функціональні можливості здоров'я осіб, які проживають на радіоактивно забруднених територіях тощо.

М.М.Кисельов (1993) справедливо підкреслює, що сучасна екологія є своєрідним полігоном, де здійснюється апробація найновіших методологічних підходів до наукового дослідження, напрямком, де досить активно формуються принципово нові світоглядні орієнтири. В той же час в нашій державі катастрофічне забруднення довкілля, погіршення стану здоров'я людей сприймається з олімпійським спокоєм і незрозумілим оптимізмом.

Сьогодні для спортивної науки (і не тільки для неї) важливими напрямками дослідження є найрізноманітніші негативні наслідки катастрофи на Чорнобильській атомній електростанції. Наслідки надзвичайно згубні для людей, природи, всього живого. Так, О.Гончар (1988) писав: "У Чорнобилі після вибуху на четвертому енергоблоці, у довколишніх лісах, кажуть, першими послипли лосі і олені. Не розуміючи причин раптового лиха, що впало на них, довіряючись лише інстинктові, давні жителі поліського краю, друзі людей, вони, безпомічні, виходили з хащ, з'являлися попід вікнами знайомих сіл і, зачувши людський дух, припадали до вікон своїми засльозеними незрячими очима, мовби питали: що сталося? Звідки, чому? І хто ж порятує цей стражденний, створений для життя світ?".

Потрібно сказати, що навіть в Полтавській області, в деякій мірі благополучній в екологічному плані, здоров'я молоді погіршується. Так, обстеження студентів Полтавського кооперативного інституту і аграрного технікуму Полтавської державної сільськогосподарської академії свідчать що стан значної кількості молоді незадовільний. Десь близько 25% студентів віднесено до груп лікувальної фізкультури.

Кризові явища не оминули і навколишнє середовище Полтавщини. Прикладом може бути екологічна трагедія в селі Хомутець Миргородського району. Так, 17 вересня 1998 року під час мітингу, присвяченого 55-й річниці визволення села від фашистських загарбників, сталося масове отруєння учнів місцевої школи, студентів ветзоотехнікуму, вчителів і викладачів. Вони на деякий час втратили свідомість, слух, зір, часову та просторову орієнтацію, скаржилися на біль в очах, ногах, серці, животі. Уражені відчували солодкий присмак та сухість в роті. На жаль, хомутецькій трагедії до цього часу не приділено належної уваги, хоча стан здоров'я потерпілих значно погіршився. Тут повинні проводитися і наукові дослідження. Наприклад, знайти відповідь на питання: чому основна маса уражених жіночої статі.

Отже, питання взаємозв'язку довкілля і здоров'я людей надзвичайно актуальні. Зараз суспільство досягло такого рівня розвитку, коли стало неможливим не рахуватися з наслідками виробничо-технічного втручання у хід природних процесів, коли ступінь впливу суспільства на природу загрожує катастрофою для усїєї цивілізації. Розв'язання питань екологічної кризи передбачає екологічну моральність, екологічну культуру, екологічні знання, розумні потреби стосовно природи. Мова йде про співвідношення природи і культури, природи і добробуту людей, природи і моралі, природи і здоров'я. Ці напрямки можуть бути об'єктом наукового дослідження.